

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4
ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู
MANAGEMENT TOWARDS EXCELLENCE BASED ON BASIS FOR
SUCCESS OF PRIVATE SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE
EDUCATION OF NONG BUA LAMPHU PROVINCE

¹สรณ์สิริ ศรีชาทุม ²พระฮอนด้า วาทสทุโท และ³สมบัติ รัตนกร
¹Sornsiri Srichathumn, ²Phra Honda Vadasuddo and ³Sombat Rattanakorn

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

¹Sornsiri_s@gmail.com

Received : May 2, 2022; Revised : May 20, 2022; Accepted : May 31, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู 2) เสนอแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้ระเบียบวิจัย แบบผสมผสานวิธี กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร และครู จำนวน 214 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จำแนกรายด้านโดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1.ด้านการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.03 2.ด้านการนำองค์กรตามหลักอิทธิบาท 4 มีค่าเฉลี่ย 4.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 3.ด้านการวางแผนตามหลักอิทธิบาท 4 มีค่าเฉลี่ย 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.01 2) แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ

¹ นิสิต หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

² อาจารย์ ดร.หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

³ อาจารย์ ดร.หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู คือ ผู้บริหารควรเป็นผู้นำทางความคิด ที่มีวิสัยทัศน์ในการวางนโยบายในการบริหาร ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับบุคลากรในทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน ควรมุ่งเน้นการปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ เพื่อเอื้ออำนวยในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในโรงเรียน โดยคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มของโรงเรียน มีการจัดทำมาตรฐานและเกณฑ์การวัดทั้งในด้านการเรียนการสอน และการทำงานของบุคลากร โดยมาตรฐานและเกณฑ์การวัดที่นำมาใช้มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง ควรสร้างให้นักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียน

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา, อิทธิบาท 4 , โรงเรียนเอกชน, การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

Abstract

This objectives of this research were: 1) Study the administration of educational institutions towards excellence in accordance with the 4 privileges of private school administrators. Under the Education of Nong Bua Lamphu Province 2) Propose guidelines for management towards excellence of private school administrators. Under the Education of Nong Bua Lamphu Province by using research regulations mixed method The sample group consisted of 214 administrators and teachers/person. Semi-structured questionnaires and interviews. by using statistical analysis to find the mean standard deviation and content analysis. The research findings were revealed as follows: 1) Administration of educational institutions towards excellence according to the 4 privileges of private school administrators Under the Education of Nong Bua Lamphu Province Overall, it is at the highest level. The overall classification of each aspect was at a high level, in descending order, the top three were: 1. Performance in accordance with the principle of power 4, with a mean 4.82, standard deviation 0.03; 2. Leadership of the organization according to The principle of power 4 has a mean 4.77 standard deviation 0.40 3. Planning according to the principle of Thai baht 4 has a mean 4.74 standard deviation 0.01 2) Management guidelines for excellence of private school administrators Under the Education of Nong Bua Lamphu Province, administrators should be thought leaders. with a vision to set up management policies Encourage the participation of personnel both inside and outside the school as well as giving equal importance to personnel at all levels should focus on systematic operations

to facilitate the performance of teachers and personnel in schools taking into account the needs of students or all groups of stakeholders of the school There are standards and measurement criteria in both teaching and learning. and the work of personnel The standards and measurement criteria used are clear and practical. should be created to make students and parents satisfied with the school's educational management

Keywords : School Administration, Private School, Excellence Administration

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และ คุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน พอเหมาะในทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรง รักษาความเจริญมั่นคง ของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด” เป็น พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระราชดำรัสความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นสิ่งสำคัญในการ พัฒนาประเทศการที่ประเทศกำลังก้าวเข้าสู่สังคมขนาดใหญ่ ทั้งในระดับภูมิภาคและสังคมโลก ประกอบกับในภูมิภาคนี้จะมีการรวมตัวกันเป็นประชาคม อาเซียนมีความพยายามที่จะเชื่อมโยงกัน ของประเทศในอาเซียนกับนอกภูมิภาคอาเซียนจึงมีความจำเป็นต้องสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศรวมทั้งพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐาน และระบบ Logistics ที่สำคัญของประเทศทั้งด้านการคมนาคม การสื่อสาร การเพิ่ม ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่สำคัญมากและ ขาดไม่ได้คือ การพัฒนาคน เพราะฉะนั้นจึงเป็นโจทย์สำคัญของการจัดการศึกษาและปฏิรูปการศึกษาของไทย โดย กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาไว้ โดยมุ่งจัด การศึกษาที่เป็นเลิศ ด้วยการทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ การเรียนการสอนมีคุณภาพ ห้องเรียนมีคุณภาพ และผู้เรียน มีคุณภาพได้มาตรฐานสูงในระดับสากล แนวนโยบายและแนวปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นจะ บรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับโรงเรียนเพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุดที่ จะนำ นโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ

การบริหารและจัดการศึกษาจะบรรลุตามเป้าหมายของการศึกษา ย่อมต้องอาศัย ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก กล่าวคือจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กว้างไกลมีความสามารถ คุณธรรมและจริยธรรมเป็นที่ยอมรับ มีความฉลาดทั้งทางสติปัญญา ทางอารมณ์และความฉลาดทางคุณธรรม รวมทั้งปฏิบัติตามวิชาชีพผู้บริหารโรงเรียนจึงจะ

นำไปสู่ความมีสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา สถานศึกษาทุกระดับ และทุกประเภท มีภารกิจหลักที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ตามระดับและประเภทของการศึกษานั้น คุณภาพที่คาดหวัง หมายถึง คุณสมบัติอันพึงประสงค์ ที่จะให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ทักษะ ความสามารถ สุขภาพกาย และจิต และคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งคาดหวังโดยการกำหนดในหลักสูตรคาดหวังโดยชุมชนและสังคม คาดหวังโดยสถานศึกษาเองและคาดหวังโดยตัวผู้เรียนเองอีกด้วย

การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ เป็นการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การจัดการศึกษาของระบบสากล ตามเกณฑ์ รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA, 2559-2560) จากเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศ สหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award : MBNQA) 7 ด้านคือ 1. ด้านการนำองค์กร 2. ด้านการวางแผน 3. ด้านบุคลากร 4. ด้านการปฏิบัติงาน 5. ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 6. ด้านการวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 7. ด้านผลลัพธ์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2558)

โรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองบัวลำภู สังกัดศึกษาธิการจังหวัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดให้ มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดอันประกอบด้วยวิชาทั้ง 8 กลุ่มสาระโดยมีกระบวนการบริหารโรงเรียนครอบคลุมงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการบริหาร งบประมาณด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งมีความสำคัญทุกด้าน จะขาดด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้ แต่การบริหารบุคคลนั้นถือว่ามี ความสำคัญมาก ต้องจัดสรรผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานในองค์กรให้มีความเหมาะสม เพื่อที่จะนำพาองค์กรไปให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเป้าไว้ อย่างไรก็ตามจากการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในภาพรวม พบว่าพบว่าผู้บริหารสถานศึกษารวมถึงระบบบริหารจัดการศึกษายังขาดคุณภาพ ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชนเท่าที่ควร

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิผล และก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู

2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด
ศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ทั้งการวิจัยเชิง
คุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้
ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย ครู ใน
โรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 21 โรงเรียน จำนวน 460 รูป / คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย ครู ใน
โรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 21 โรงเรียน โดยใช้ตารางเปรียบเทียบ
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างและได้
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 รูป/คน แบ่งจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ออกเป็น 2
ส่วน ตามสัดส่วนของผู้บริหาร และครูผู้สอนในสถานศึกษา เพื่อมิให้การสุ่มตกไปอยู่กับกลุ่ม
ใดกลุ่มหนึ่ง หรือไม่กระจายให้เป็นไปตามสัดส่วนของประชากรที่ควรจะเป็น จากนั้นจึงใช้การ
สุ่มแบบง่าย ๆ (Simple Random Sampling) เพื่อสุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการหาจำนวน
กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัด
ศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 5 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางทางกร
บริหารสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการ
จังหวัดหนองบัวลำภู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยวิธีการแบบผสมผสาน (Mixed Methods
Research) ซึ่ง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative
Research) และใช้แบบ สัมภาษณ์ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมี
รายละเอียดของเครื่องมือทั้ง 2 ประเภท ดังนี้

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น
แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลัก
อิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู มีลักษณะ
เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5
ระดับแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองบัวลำภู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู มีลักษณะเป็นแบบ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเสนอค่าสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติแบบอธิบายและแบบอ้างอิงในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู สามารถสรุป

1. ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่ง คือ ครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 79.9 และ ผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20.1 มีอายุ คือ ต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.5 รองลงมา อายุ 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.5 และ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.1 มีระดับการศึกษา คือ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 78 รองลงมา ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 17.7 และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 4.2 มีประสบการณ์การทำงาน คือ ระยะ 5-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.4 และระยะ 16-26 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.4

2. การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.71, S.D = 0.15) แต่พิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.82, S.D = 0.03) รองลงมา ด้านการนำองค์กร

ตามหลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.77$, S.D = 0.40) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามหลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D = 0.01)

อภิปรายผล

จากการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู มีประเด็นที่อภิปรายผลดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกรายด้านโดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4 ด้านการนำองค์กรตามหลักอิทธิบาท 4 และด้านการวางแผนตามหลักอิทธิบาท 4 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชีพ อรัญวงศ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศโรงเรียนระหานวิทยา อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนระหานวิทยา อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การจัดสรรทรัพยากรมนุษย์ (H) , การพัฒนาองค์กร (O) , การบริหารจัดการ (M) , การวัดผลประเมินผล (E) และผลผลิตคือนักเรียน (5) ทั้งนี้รูปแบบการบริหารนี้มีการประยุกต์ใช้แนวคิดการบริหาร ได้แก่ วงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming Model ; PDCA) และการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Management ; SBM) การทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การบริหารจัดการในโรงเรียนระหานวิทยามีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีจนปรากฏเป็นผลงานดีเด่นที่ประสบผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ระดับประเทศ 3 ผลงาน ได้แก่ 1) รางวัลโรงเรียนในฝัน ประจำปี 2551 2) รางวัลเครื่องหมายเชิดชูเกียรติครูสุคดี ประจำปี 2553 และ 3) รางวัลสถานศึกษาพอเพียง ประจำปี 2554

2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้บริหารควรเป็นผู้นำทางความคิด ที่มีวิสัยทัศน์ในการวางนโยบายในการบริหารทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อีกทั้งยังสามารถกำหนดโครงสร้างการบริหารของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน รวมถึงมีการกำกับ ดูแลและติดตามการดำเนินงานแผนงาน/โครงการที่วางไว้ และนำผลที่ได้จากการตรวจสอบมาใช้ในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการระดมความคิดหรือส่งเสริมให้มีส่วนร่วม ของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในการร่วมจัดทำแผนกลยุทธ์ของ

โรงเรียนซึ่งจะต้องสอดคล้องกับงบประมาณที่จะได้รับ ความต้องการของผู้เรียนและบริบทของชุมชน แผนงานต่าง ๆ ที่จัดทำ ควรให้ความสำคัญกับบุคลากรในทุกระดับ เพราะทุกคนมีส่วนสำคัญกับองค์กร ควรมุ่งเน้นการปฏิบัติการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีกรอบกระบวนการทำงานหรือระบบการปฏิบัติงานให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อเอื้ออำนวยในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในโรงเรียนต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ควรมีการคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียน ควรมีการจัดทำ มาตรฐานและเกณฑ์การวัดทั้งในด้านการเรียนการสอนตามแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการทำงานของบุคลากร โดยมาตรฐานและเกณฑ์การวัดที่นำมาใช้มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง ควรสร้างให้นักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา ห้าวหาญ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า 1. องค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) นักเรียน 4) แหล่งเรียนรู้ 5) การบริหารจัดการ 6) เครือข่ายร่วมพัฒนา และ 7) การพัฒนาระบบสารสนเทศ 2. รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประกอบด้วย 7 องค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งมีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

แนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู คือ ผู้บริหารควรเป็นผู้นำทางความคิด ที่มีวิสัยทัศน์ในการวางนโยบายในการบริหาร ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับบุคลากรในทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน ควรมุ่งเน้นการปฏิบัติการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อเอื้ออำนวยในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในโรงเรียน โดยคำนึงถึงความต้องการของนักเรียนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มของโรงเรียน มีการจัดทำมาตรฐานและเกณฑ์การวัดทั้งในด้านการเรียนการสอน และการทำงานของบุคลากร โดยมาตรฐานและเกณฑ์การวัดที่นำมาใช้มีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง ควรสร้างให้นักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

ชูชีพ อรัญวงศ์, (2555), รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศโรงเรียนระหานวิทยา อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 41, รายงานการวิจัย : โรงเรียนระหานวิทยา อำเภอบึงสามัคคี
จังหวัดกำแพงเพชร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2535), การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.), (2558), *เกณฑ์คุณภาพ
การบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ.2558*, กรุงเทพฯ : วิชั่นพริ้นท์แอนด์มีเดีย จำกัด,

สุริยา ห้าวหาญ, (2559), รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

